

Samsø Kommune

**Delegation og faglige kompetenceprofiler
til indsatser efter Sundhedsloven
for medarbejdere i Samsø Kommune**

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
Målgruppe	3
Baggrund	3
Formål	3
Fremgangsmåde	3
Rettigheder og pligter i forhold til autorisationsloven.....	4
Regler for delegation	4
Lovgivning om delegation	4
Videredelegation.....	5
Videredelegation kan kun ske, når følgende betingelser er opfyldt:	5
Rammedelegation	6
Overdragelse af indsatser indenfor en fastsat ramme.....	6
Elever, studerende og uddannet personale.....	6
Dokumentation	6
Ansvar	7
Instrukser	7
Indsatser efter Sundhedsloven, der ikke er lægeordineret	7
Faggrupper, der kan varetage indsatser efter Sundhedsloven	8
Social- og sundhedshjælpere (SSH)	8
Social- og sundhedsassistenter (SSA).....	9
Sygeplejersker.....	9
Private leverandørers varetagelse af delegeret forbeholdt virksomhed.....	10
Sygeplejestuderende, der arbejder som vikarer og afløsere.....	10
Uddannede vikarer.....	11
Implementering	11
Begrebsafklaring	11
(Hjemme)sygepleje/indsatser	11
Sundhedspersoner	11
Plejepersonale.....	11
Delegering, rammedelegering og videredelegering og overdragelse af opgaver indenfor en fastsat ramme	11
Referencer og links	12
KATALOG	13

Indsats 0 - Udredning og opfølgning	13
Indsats 1 - Funktionsniveau	13
Indsats 2 - Bevægeapparat	14
Indsats 3 – Ernæring	14
Indsats 4a - Hud og slimhinder - SÅR	17
Indsats 4b - Hud og slimhinder - personlig pleje	19
Indsats 5 - Kommunikation	20
Indsats 6 - Psykosociale forhold	21
Indsats 7 - Respiration og cirkulation	22
Indsats 8 – Seksualitet	26
Indsats 9 - Smerte og sanseindtryk	26
Indsats 10 - Søvn og hvile	27
Indsats 11 - Viden og udvikling	27
Indsats 12 - Udskillelse af affaldsstoffer	29
Indsats 13 - Medicinhåndtering	32
Indsatser i forbindelse med funktionen at lede/koordinere sygepleje	36
Indsatser i forbindelse med funktionen at formidle sygepleje	36
Indsatser i forbindelse med funktionen at udvikle sygepleje	37

INDLEDNING

Målgruppe

Alle medarbejdere ansat i Udekørende hjemmepleje, på Plejecenter Kildemosen, Udekørende sygeplejersker og Samsø Bo- og Aktivitetscenter.

Baggrund

Det er nødvendigt med overblik over, hvornår social- og sundhedshjælpere (SSH) og social- og sundhedsassistenter (SSA) handler efter henholdsvis Sundhedsloven og efter Serviceloven, da der er forskel på borgernes retsstilling. Det gælder for eksempel i Hjemmeplejen, Hjemmesygeplejen og på plejecenter Kildemosen.

Det skal være klart for både borgere og medarbejdere, at det er reglerne om delegation, sundhedsfagligt ansvar, dokumentation og Patientsikkerhed, der er gældende.

Formål

Der er udarbejdet et katalog, som skal:

- Skabe overblik over de samlede kompetencer, som ældreområdet råder over.
- Skabe overblik over de enkelte faggruppers samlede kompetencer.
- Synliggøre faglige ressourcer og muligheder for opgaveoverdragelse og delegering

De faglige kompetenceprofiler beskriver:

- De kompetencer, som Samsø Kommune har besluttet samlet set skal være til stede i de organisatoriske enheder.
- De indsatser, der kan *overdrages indenfor en fastsat ramme* til SSH, SSA og sygeplejersker.

Fremgangsmåde

I kataloget fremgår retningslinjerne for delegation og det ansvar, autoriserede sundhedspersoner har, når de varetager opgaver efter Sundhedsloven. Desuden er der udviklet kompetenceprofiler, som kan understøtte en praksis for overdragelse inden for en fastsat ramme.

Kataloget henvender sig til det sundheds- og plejepersonale, der

varetager sygeplejeindsatser og dermed opgaver efter Sundhedsloven i plejecentre, hjemmeplejen og sygeplejen.

Kataloget skal ikke betragtes som et regelsæt, der afklarer alt. Dialog og samarbejde er metoden til at afklare, hvordan borgeren får det bedste forløb.

Delegation og beskrivelse af faglige kompetenceprofiler efter Sundhedsloven skal ses i sammenhæng med Notat fra KL om *Fælles indsatskatalog med faglige beskrivelser* fra november 2013 og Samsø Kommunes ydelseskatalog.

Medarbejderne skal:

- Arbejde tværfagligt
- Have et grundigt kendskab til både egne og de øvrige samarbejdspartners opgaver og kompetenceområder
- Udvikle sig fagligt i samspil med alle faggrupper på området, så det bliver muligt at opfylde krav, formål og mål for fagområdet samt den enkelte organisation og ikke mindst i forhold til den enkelte Borger/borger
- Sikre borgeren den samme kvalitet i ydelserne, uanset hvor denne opholder sig

Rettigheder og pligter i forhold til autorisationsloven

En autoriseret sundhedsperson er under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp (delegation, videredelegation og overdragelse af opgaver indenfor en fastsat ramme), økonomisk ordination af lægemidler m.v.

Dermed følger også en forpligtigelse til at udføre den nødvendige indsats og efterfølgende dokumentation, uanset om indsatsen varetages efter f.eks. Sundhedsloven, Serviceloven eller anden lovgivning.

Autoriserede sundhedspersoner er forpligtede til at give de indberetninger og anmeldelser, som kræves af sundhedsmyndighederne af hensyn til den offentlige sundhed. De er også forpligtede til at opfylde den oplysnings- og indberetningspligt, som følger af lovgivningen.

Regler for delegation

Lovgivning om delegation

Lovgivning om *delegation, videredelegering, rammedelegering og overdragelse af indsatser indenfor en fastsat ramme* udspringer af

Autorisationsloven. Titlen *Sygeplejerske og SSA* anvendes for at synliggøre kompetencen til at udøve sundhedsfaglig virksomhed.

Alle opgaver, der er omfattet af regler om delegation, videredelegation, rammedelegation og overdragelse af indsatser indenfor en fastsat ramme, skal som udgangspunkt være lægeordinerede.

Når lægen delegerer en indsats til Samsø Kommune, er det en del af lægens forbeholdte sundhedsfaglige virksomhed. Lægen kan også overdrage en indsats, der ikke ligger under forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed f.eks. pleje og tilsyn hos en borger med influenza. Her er der ikke tale om en delegation.

Når en indsats overdrages til Samsø Kommune fra en læge, overtager ledelsen i den organisatoriske enhed, hvor borgeren opholder sig, ansvaret for indsatsen og dermed for, hvilke medarbejdere, der løser den.

Videredelegation

Som tidligere nævnt, er der kun tale om delegation, hvis det er en del af *lægens forbeholdte sundhedsfaglige virksomhed*.

Hvis en lægeordineret/delegeret indsats ikke ligger inden for den fastsatte ramme i dette katalog, og sygeplejersken vurderer, at den lægeordinerede/delegerede indsats skal overgå til en anden organisatorisk enhed i kommunen, er der tale om en *videredelegation*. I de tilfælde er det sygeplejerskens ansvar at sikre sig, at de fornødne faglige kompetencer er til stede i den enhed eller hos den person, der skal varetage indsatsen. I KMD Nexus anføres, at leverandøren er en anden.

Videredelegation tager udgangspunkt i:

- En faglig vurdering af indsatsen set i sammenhæng med borgerens situation
- En vurdering af kompetencer, herunder teoretisk viden, instrumentel færdighed og erhvervet erfaring.
- De generelle procedurer, instrukser, vejledninger og døgnrytmeplaner.
- De specifikke borger- og borgerrelaterede problemstillinger, hvor der skal foreligge en handleplan.
- At den foregår individuelt eller i grupper.

Videredelegation kan kun ske, når følgende betingelser er opfyldt:

1. Sygeplejersken/SSA har vurderet, om opgaven kan videredelegeres.
2. At pågældende, der skal påtage sig den delegerede indsats, vurderes at være i stand til at udføre den.
3. At der undervises i:

- Hvorfor opgaven skal udføres.
- Hvordan opgaven skal udføres.
- Hvad der skal observeres, rapporteres og dokumenteres.
- Hvornår man snakker sammen om, hvordan det går.

Rammedelegation

I kommunal praksis anvendelse rammedelegationsbegrebet udelukkende i forhold til undersøgelsesopgaver knyttet til en specifik borgergruppe. F.eks. blodsuktermåling hos borgere med diabetes uden forudgående lægeordination. Ved rammedelegation er det den behandlingsansvarlige læge, der beslutter, hvilke opgaver, der kan delegeres i form af rammedelegation til Hjemmesygeplejen. Ved rammedelegation har lægen ikke samme ansvar som ved en konkret delegation. Rammedelegation er en måde at gennemføre mere smidige arbejdsgange på.

Overdragelse af indsatser indenfor en fastsat ramme

De sygeplejeindsatser, der er beskrevet på trin 1 og trin 2 i dette katalog, er indsatser, der er og bliver overdraget indenfor en fastsat ramme og dermed indsatser som Samsø Kommune forventer, at såvel SSH som SSA kan og skal varetage efter introduktion.

SSA på Kildemosen og i Hjemmesygeplejen kan tage imod og varetage de lægeordinerede/delegerede indsatser, der fremgår af dette katalog, når det drejer sig om borgere, der er kendt i forvejen. I dette tilfælde vil det være ledelsen i den organisatoriske enhed, som er ansvarlig for, at indsatsen udføres med de faglige kompetencer, som lov og retningslinjer foreskriver.

Elever, studerende og uuddannet personale

Elever og studerende arbejder efter de beskrevne praktik- og læringsmål i gældende bekendtgørelser. Der gælder samme regler for delegation til SSA-elever og sygeplejestuderende som til det faste personale. En delegation vil altid være med baggrund i en individuel vurdering.

Dokumentation

Alle autoriserede sundhedspersoner (f.eks. sygeplejersker og SSA) skal føre sygeplejefaglige optegnelser

For ikke autoriseret personale (f.eks. SSH), er der i lovgivningen ikke fastsat regler for at føre journal; men i Samsø Kommune har alt personale, der deltager i observation, pleje og behandling af borgere, ansvar for at dokumentere i henhold til instruksen, svarende til den enkeltes faglige kompetenceområde.

Ansvar

Det er kommunalbestyrelsens ansvar, at der er en ledelse, der kan sikre en arbejdstilrettelæggelse, der tilgodeser Patientsikkerheden. Kommunalbestyrelsen har også ansvaret for, at der foreligger instrukser for en faglig forsvarlig arbejdstilrettelæggelse af delegeret virksomhed, herunder at medarbejderne er instrueret og oplært heri. Lederne i alle organisatoriske enheder, hvor medarbejderne udfører delegerede indsatser, skal sikre, at medarbejderne har de relevante kompetencer, at der foreligger klare og entydige instrukser i indsatsens udførelse samt føre tilsyn afhængig af indsatsens karakter og medarbejderens erfaring og kompetencer. Det skal klart fremgå, hvilken procedure, der skal følges, eksempelvis i hvilke situationer *medarbejderen skal søge råd og vejledning eller frasige sig opgaven/indsatsen.*

Instrukser

En instruks indeholder retningslinjer for ansvar og kompetencer, herunder hvilke faggrupper eller medarbejderkompetencer, der må varetage indsatser efter Sundhedsloven.

Lederne i alle organisatoriske enheder, hvor medarbejderne udfører delegerede indsatser, skal sikre, at medarbejderne er orienteret i de foreliggende instrukser, de skal følge op samt sikre, at instrukserne vedligeholdes.

Instrukser er ikke nødvendigvis skriftlige, men reglerne knyttet til Autorisationsloven omkring omhu og samvittighedsfuldhed i opgavevaretagelsen er altid gældende.

Ramme delegation i forbindelse med undersøgelsesopgaver skal forefindes skriftligt (foreløbig kun blodsuktermåling)

Indsatser efter Sundhedsloven, der ikke er lægeordineret

"Sygeplejersker, SSA og plejehjemsassistenter udfører rehabiliterende og forebyggende indsatser og indsatser efter Sundhedsloven, som ikke er lægeordinerede - eksempelvis indsatser i relation til personlig pleje, inkontinens, ernæring, ADL og aktivitet og træning. Her er den enkelte sundhedsperson ansvarlig indenfor rammen af egne faglige kompetencer.

Hvis fx sygeplejersker leder et forløb i samarbejde med andre faggrupper, er der ikke tale om en delegation, men udelukkende en samarbejdsrelation. Juridisk er ansvaret for det samlede forløb placeret hos Sygeplejen og konkret hos den sygeplejerske, der leder forløbet,

herunder også ansvaret for at inddrage lægen, hvis der er indikation for, at en tilstand kræver lægelig behandling.”

Kilde: Notat fra KL om delegation maj 2014

I Samsø Kommune bygger samarbejdsrelationen på aftale om opgaveoverdragelse jf. beskrivelsen af kompetencer i forbindelse med indsatser efter sundhedsloven i dette dokument.

Faggrupper, der kan varetage indsatser efter Sundhedsloven

Social- og sundhedshjælpere (SSH)

En SSH er defineret som en *plejeperson*, og kan varetage de indsatser efter Sundhedsloven, der fremgår af dette katalog. Det er indsatser, der er relateret til et stabilt og delvist forudsigeligt sygeplejeforløb. Sygeplejeforløbet forandrer sig langsomt og som forventet. Indsatserne efter Sundhedsloven kræver bred viden om indsatserne og en faglig viden om den enkelte indsats.

Hvad gør og kan en SSH:

- Understøtter borgernes hverdagsliv.
- Arbejder med omsorgsopgaver, yder pleje og praktisk bistand, som for eksempel sengeredning, personlig pleje/hygiejne, rengøring, indkøb og lignende.
- Observerer og genkender symptomer på ændrede trivsels- og sundhedstilstande og kan redegøre for -, samt dokumentere disse iagttagelser.
- Motiverer og aktiverer borgeren med henblik på at udvikle, vedligeholde og bevare dennes ressourcer.
- Arbejder ud fra en omsorgs- og sundhedsfremmende tilgang og bidrager til, at borgeren oplever sammenhæng og kontinuitet.
- Varetager foruden omsorgsopgaver, pleje og praktisk bistand, og kan efter behov oplæres til grundlæggende såvel som specifikke indsatser efter Sundhedsloven hos den enkelte borger.

Kodeord for en SSH

- Grundlæggende social- og sundhedsfaglig viden og metoder - i forhold til social- og sundhedshjælperens kompetenceområde.
- Forebyggelse og rehabilitering.
- Velfærdsteknologier og hjælpemidler.

- Kommunikation, samarbejde og videndeling.
- Koordinering, planlægning og dokumentation.
- Tidlig opsporing.

Social- og sundhedsassistenter (SSA)

En SSA er defineret som en *sundhedsperson* og er autoriseret. En SSA kan foruden indsatser efter Serviceloven også varetage indsatser efter Sundhedsloven, der er relateret til et stabilt og delvist forudsigeligt sygeplejeforløb. Sygeplejeforløbet forandrer sig langsomt og som forventet. Enkelte indsatser kan være præget af en vis uforudsigelighed. Indsatserne efter Sundhedsloven kræver bred viden om indsatserne og en faglig viden om den enkelte indsats.

Hvad gør og kan en SSA:

- Har en omsorgs- og sundhedsfremmende tilgang og bidrager til, at borgeren oplever sammenhæng og kontinuitet.
- Arbejder indenfor såvel somatik som psykiatri, og har kompetencer til at varetage helhedsplejen for de psykiatriske grupper.
- Vurderer behovet for, udfører og tilrettelægger sammensatte omsorgs- og aktiverende opgaver, herunder stimulering af fysiske, intellektuelle og kreative funktioner i forhold til enkeltpersoner og grupper af borgere.
- Varetager helhedsplejen, grundlæggende indsatser efter Sundhedsloven og eventuelt specifikke indsatser efter Sundhedsloven.
- Leder og fordeler arbejdet for SSH og arbejder ofte sammen med og med faglig sparring fra sygeplejersker.

Kodeord for en SSA:

- Grundlæggende sundhedsfaglig viden og metoder i forhold til eget kompetenceområde.
- Forebyggelse, rehabilitering og egenomsorg.
- Velfærdsteknologier og hjælpemidler.
- Kommunikation, samarbejde, videndeling og implementering.
- Koordinering, planlægning og dokumentation.
- Tidlig opsporing.

Sygeplejersker

En sygeplejerske defineres som en sundhedsperson og er autoriseret. Sygeplejersker kan varetage indsatser efter Sundhedsloven, der er

karakteriseret ved ustabile, uafklarede og/eller uforudsigelige forløb, hvor indsatsen efter Sundhedsloven kan ændres hurtigt.

Sygeplejersken fire funktionsområder:

1. Udføre sygepleje.
2. Lede og koordinere sygepleje.
3. Udvikle sygepleje.
4. Formidle sygepleje.

Indsatserne efter Sundhedsloven er karakteriseret ved, at de:

- Relaterer til problemområder, som griber ind i hinanden eller er mangfoldige.
- Stiller skærpede sygeplejefaglige krav til viden og observation i relation til forebyggelse, pleje og behandling.
- Kræver evne til at identificere, analysere, planlægge, udføre og evaluere sygeplejefaglige problemer samt begrunde handlinger ud fra sygeplejefaglig viden.
- Finder sted i situationer, hvor borgere eller pårørende har behov for viden og støtte til at identificere ressourcer og belastninger, for at kunne handle hensigtsmæssigt i forhold til sundhedsfremme, forebyggelse, rehabilitering samt sundhedssvigt og sygdom.

Private leverandørers varetagelse af delegeret forbeholdt virksomhed

Der henvises til KL's notat om delegation af 11. maj 2014.

Sygeplejestuderende, der arbejder som vikarer og afløsere

En sygeplejestuderende

- Er ikke autoriseret
- Der har gennemført 3. modul betragtes som uuddannet.
- Der har gennemført 4. modul kan betragtes som plejeperson.
- Der har gennemført 11. modul kan betragtes som en sundhedsperson og kan således varetage indsatser efter Sundhedsloven som vikar.
- Skal have såvel viden om, færdigheder i og kompetence til at udføre en given indsats efter Sundhedsloven.
- Har ret og pligt til at frasige sig en indsats efter Sundhedsloven, hvis pågældende ikke skønner sig kompetent til at udføre denne.
- Må ikke videredelegere indsatser efter Sundhedsloven.

Lederen, der benytter sygeplejestuderende som vikarer:

- Er ansvarlig for, at den sygeplejestuderende bliver introduceret til gældende instrukser og retningslinjer.
- Skal sikre, at den sygeplejestuderende har de nødvendige kompetencer for at varetage de indsatser efter Sundhedsloven, som pågældende skal varetage som vikar.

Der henvises i øvrigt til vejledende retningslinjer for sygeplejestuderendes medvirken ved medicin håndtering, som findes på: www.UCN.dk sygeplejerskeuddannelsen - "Klinisk undervisning-generelle forhold."

Uddannede vikarer

En vikar uden sundhedsfaglig uddannelse må kun varetage indsatser efter Sundhedsloven efter oplæring af autoriseret sundhedsperson.

Implementering

Det er teamledernes ansvar at sørge for at alle medarbejdere til enhver tid er bekendt med denne instruks og arbejder efter den.

Begrebsafklaring

(Hjemme)sygepleje/indsatser

efter Sundhedsloven henviser til indsatser, der bevilges efter kapitel 38, §138 og 139 i Sundhedsloven.

Sygeplejeindsatser er ikke forbeholdt sygeplejersker. De kan udføres af alle faggrupper og leveres i mange forskellige enheder: sygeplejerskeområdet, hjemmeplejen, plejecentre, sygeplejeklinikker, akut- og rehabiliteringspladser, akutteams, private leverandører mv.

Sundhedspersoner

Medarbejdere, der er autoriseret i henhold til særlig lovgivning, til at varetage sundhedsfaglige opgaver, samt personer der handler på disses ansvar.

Plejepersonale

Plejepersonale varetager som udgangspunkt personlig og praktisk hjælp samt træning efter § 83, § 83a og § 86 i Serviceloven.

Delegering, rammedelegering og videredelegering og overdragelse af opgaver indenfor en fastsat ramme

Begreberne har forskellige betydninger, som er beskrevet i afsnittet "Regler for Delegation".

Referencer og links

- LBK nr. 877 af 04/08/2011. Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.
- BEK nr. 1219 af 11/23/2009 Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed.)
- VEJ nr. 115 af 11/12/2009 Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed.)
- BEK nr. 1601 af 21/12/2007 Bekendtgørelse om hjemmesygepleje.
- Vej nr. 102 af 11/12/2006 Vejledning om hjemmesygepleje.
- BEK nr. 29 af 24/01/2008 Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje.
- KL` s Notat og Fælles indsatskatalog med faglige beskrivelser, november 2013.
- KL, Notat om Delegation, maj 2014.
- Journalføringsbekendtgørelsen. BEK nr. 3 af 2. januar 2013 om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler.
- Vejledning nr. 9019 af 15. januar 2013 om sygeplejefaglige optegnelser.
- Hovedbekendtgørelsen på Social- og sundhedsuddannelserne. BEK nr. 834 af 27.juni 2013.

Udarbejdet af

Margrethe V. Thuesen
Socialchef
Samsø Kommune

I krafttrædelse

26.05.2018

Revideres

Maj 2021

KATALOG

Kompetencer i forbindelse med indsatser efter Sundhedsloven

Indsats 0 - Udredning og opfølgning

Udredning og opfølgning

Indsatser i relation til sygeplejefaglig udredning, opfølgning og koordinering.

Sygeplejersker

Indsatser i forbindelse med udredning og opfølgning:

Før der iværksættes en ny indsats, skal der foretages en sygeplejefaglig udredning.

- Beskrive borgerens situation med henblik på de problemer og behov som i den aktuelle situation skal behandles med en sygeplejeindsats, ud fra en rehabiliterende tankegang.

Inddrage både borgerens og de pårørendes beskrivelse sammen

Indsats 1 - Funktionsniveau

Funktionsniveau

Indsatser hvor hovedformålet er, at øge evne til at klare sig bedst muligt i det daglige liv, herunder aktiviteter i daglig livsførelse.

Sygeplejersker

Indsatser i forbindelse med ADL og rehabilitering.

- Rådgive i de tilfælde hvor sygdom bevirker, at der er komplekse opgaver forbundet med ADL/ Rehabiliterende indsats
- Rådgive hvor der er behov for et helhedssyn på borgerens helbredssituation f.eks. ved sygdom, Infektioner, smerter, målsamtaler på døgnrehabilitering

Indsats 2 - Bevægeapparat

Bevægeapparat

Indsatser der relaterer sig til behov for træning, balanceproblemer og evt. faldtendens. Indsatsbetegnelse: forflytning og mobilisering.

Sygeplejersker

Indsatser i forbindelse med forflytning og mobilisering.

- Støtte og hjælpe til forflytning og mobilisering i særlige komplekse situationer, hvor der er behov for et helhedssyn på patientens helbredssituation i forbindelse med kompleks sygdom, infektioner, smerter.

Øvrige indsatser, der relaterer sig til forflytning og mobilisering leveres under Lov om social service.

Indsats 3 – Ernæring

Ernæring

Indsatser relateret til patientens ernæringstilstand, ernæringsbehov og ernæringsproblemer.

Trin 1 SSH	Trin 2 SSA	Sygeplejersker
Sondeernæring Sondeernæring uden medicin	Sondeernæring Indsatser i forbindelse med sondeernæring via PEG-sonde og via Nasal-sonde <ul style="list-style-type: none"> • Give mad i sonden • Give medicin i sonden • Hudpleje omkring sonden • Bestille sondemad • Pleje af sonde	Sondeernæring Indsatser i forbindelse med sondeernæring. <ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte sondeernæringen, herunder sikre at der er taget stilling til hvilke kontrolprocedurer der skal anvendes, samt at remedier er bestilt og forefindes. • Udarbejder en plan for skift af sonde • Sikre at borgeren

		<p>får den ernæring, der er ordineret</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre at borgeren er i en optimal ernæringstilstand • Give mad i sonden • Give medicin i sonden • Hudpleje omkring sonden • Bestille sondemad
	<p>Skift af sonde Indsatser i forbindelse med skift af sonde.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assistere ved sondenedlæggelse 	<p>Skift af sonde Indsatser i forbindelse med skift af sonde.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skifte gastromisonde • Anlægge nasalsonde
	<p>Indsatser i forbindelse med ballontjek af sonde.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tjekke ballon 	<p>Indsatser i forbindelse med ballontjek af sonde.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tjekke ballon
		<p>Parenteral ernæring Indsatser i forbindelse med parenteral ernæring.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blande ernæringsposer • Til- og frakoble ernæringsposer • Observere, pleje og skifte forbindelse ved indstiksteder • Observere virkning og bivirkning af behandlingen
		<p>I.V. væskebehandling Indsatser i forbindelse med i.v. væskebehandling (sygeplejersker i akutfunktionen).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anlægge venflon • Til- og frakoble "tynde" infusionsvæsker • Observere, pleje og skifte forbindelse ved indstiksteder
		<p>S.c. væskebehandling Indsatser i forbindelse</p>

		<p>med s.c. væskebehandling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anlægge subcutan kanyle • Til- og fraboble "tynde" infusionsvæsker • Observere, pleje og skifte forbindelse ved indstikssteder
<p>Væske pr. os Indsatser i forbindelse med væske pr. os.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjælpe ved indtagelse af væske – varetages efter serviceloven • Føre væskekema 	<p>Væske pr. os Indsatser i forbindelse med væske pr. os.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjælpe ved indtagelse af væske - varetages efter serviceloven. • Iværksætte og føre væskekema, herunder udregne ind- og udgift. Observere og udregne væskebalance, herunder medvirke til, at væske indtages hensigtsmæssigt i løbet af døgnet 	<p>Væske pr. os Indsatser i forbindelse med væske pr. os.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjælpe ved indtagelse af væske • Iværksætte og føre væskekema, herunder udregne ind- og udgift • Observere og udregne væskebalance, herunder medvirke til, at væske indtages hensigtsmæssigt i løbet af døgnet

Indsatser i forbindelse med ernæringsindsats	Indsatser i forbindelse med ernæringsindsats	Indsatser i forbindelse med ernæringsindsats
<ul style="list-style-type: none"> • Ernærings-screening • Øvrige ernæringsindsatser efter serviceloven 	<ul style="list-style-type: none"> • Ernæringscreening • Vurdere borgerens appetit og vægtudvikling (BMI) • Varetage kostvejledning, herunder formidle lægeordnede diæter, vejlede og undervise samt følge op 	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdere borgerens appetit og vægtudvikling (BMI) • Udrede mulige årsager til borgerens ernæringsmæssige status som følge af sygdom (f.eks. evnen til at tygge og synke,

	<ul style="list-style-type: none"> • Servere/give mad og væske til borgere, der fejlsynker • Følge op på væskeskemaet og evt. afslutte dette 	<p>tandstatus m.m.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varetage kostvejledning, herunder formidle lægeordnede diæter, vejlede og undervise samt følge op. • Servere/give mad og væske til borgerer, der fejlsynker. • Følge op på væskeskemaet og evt. afslutte dette.
	<p>Blodsuktermåling Indsatser i forbindelse med blodsukker-måling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Måle blodsukker efter læge-ordination og i akutte situationer 	<p>Blodsuktermåling Indsatser i forbindelse med blodsukker-måling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Måle blodsukker efter læge-ordination og i akutte situationer
<p>Vægtmåling Indsatser i forbindelse med vægtmåling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veje borgeren efter behov 	<p>Vægtmåling Indsatser i forbindelse med vægtmåling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veje borgeren efter behov 	<p>Vægtmåling Indsatser i forbindelse med vægtmåling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veje borgeren efter behov

Indsats 4a - Hud og slimhinder - SÅR

Hud og slimhinder – SÅR

Indsatser relateret til forandringer og gener i hud, slimhinder og væv, særligt med fokus på sårbehandling.

Trin 1 SSH	Trin 2 SSA	Sygeplejersker
------------	------------	----------------

<p>Hudproblemer Indsats for Hudproblemer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smøre huden - fortrinsvis læge ordineret 	<p>Hud, slimhinder og sår Indsatser i forbindelse med hud, slimhinder og sår.</p> <p>Generelt for sårbehandling af alle typer sår:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smøre huden - fortrinsvis lægeordineret • Foretage kontinuerlige observationer samt udføre sårbehandling hos borgerer, hvor sårbehandling er videredelegeret • Sikre at Borgerne har de remedier, der anvendes i behandlingsforløbet • Vurdere forhold (medicin, rygning, alkohol, ernæring /væskebalance, inkontinens, smerter o.l.) der kan påvirke sårhelingen • Kontakte sygeplejerske efter aftale, eller hvis der sker forandringer • Arbejde forebyggende 	<p>Hud, slimhinder og sår Indsatser i forbindelse med hud, slimhinder og sår.</p> <p>Generelt for sårbehandling af alle typer sår:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smøre huden - fortrinsvis lægeordineret • Sikre at der foretages udredning samt fastsættes en diagnose/sårklassifikation • Vurdere borgeren i forhold til andre sygdomme, der kan have betydning for sårhelingen • Vurdere evt. behandlingsmuligheder (kirurgi, bandagist, variceoperation m.fl.) og iværksætte dette i samarbejde med egen læge • Vurdere forhold (medicin, rygning, alkohol, ernæring /væskebalance, inkontinens, smerter o.l.) der kan påvirke sårhelingen. • Udarbejde beskrivelse af såret og sårets omgivelser • Udarbejde en behandlingsplan for forløbet og iværksætte
--	---	--

		<p>denne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikre at borgeren har de remedier, der skal anvendes i behandlingsforløbet • Foretage kontinuerlige observationer, udføre sårbehandling og justere behandlingen • Medinddrage borgeren og pårørende i behandlingen og evt. oplære dem i behandlingen • Foretage videredelegering i henhold til gældende retningslinjer • Medinddrage sårsygeplejersken i komplekse forløb. • Arbejde forebyggende • Telemedicinsk sårbehandling (sårsygeplejerske og nøglepersoner)
--	--	--

Indsats 4b - Hud og slimhinder - personlig pleje

Hud og slimhinder - Personlig Pleje

Indsatser relateret til pleje af kroppen og slimhinderne hos borgerne.

Sygeplejersker

Indsatser i forbindelse med kompleks personlig pleje.

- Vurdere opgavens kompleksitet og på hvilket niveau, den personlige pleje kan varetages.
- Støtte, råde og vejlede de faggrupper der kommer hos borgeren for

at yde personlig pleje. Eller støtte, rådgive og vejlede patienten og pårørende således at hverdagen kan fungere bedst muligt.

- Evt. varetage kompleks personlig pleje.

Øvrig personlig pleje varetages efter Lov om Social Service.

Indsats 5 - Kommunikation

Kommunikation

Indsatser relateret til borgerens evne til at gøre sig forståelig og forstå andres kommunikation, fx. I relation til forventningsafstemning, etnicitet, hørelse, syn eller tale.

Trin 1 SSH	Trin 2 SSA	Sygeplejersker
<p>Samarbejde med netværket Indsatser i forbindelse med samarbejdet med netværk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med pårørende og øvrigt netværk varetages af SSH efter serviceloven 	<p>Samarbejde med netværket Indsatser i forbindelse med samarbejdet med netværk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med pårørende og øvrigt netværk varetages af SSA efter serviceloven. 	<p>Samarbejde med netværket Indsatser i forbindelse med samarbejdet med netværk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inddrage pårørende, øvrigt netværk og frivillige, hvor der er helt specielle behov for en indsats udover det normale, med henblik på at få hverdagslivet til at fungere. F.eks. oplære pårørende m.v. ift. Sygeplejeindsatser (overlapper indsats 11.4)
	<p>Kommunikation Indsatser i forbindelse med kommunikation.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deltage i samtaler, hvor tolke er involverede. • Starte brug af 	<p>Kommunikation Indsatser i forbindelse med kommunikation.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deltage i samtaler, hvor tolke er involverede • Starte brug af specielle kommuni-

	specielle kommunikation sredskaber op	kationsredskaber op
--	--	------------------------

Indsats 6 - Psykosociale forhold

Psykosociale forhold

Indsatser relateret til psykisk pleje og omsorg, social støtte, mestringsevne, misbrug samt støtte til andre følelsesmæssige situationer og sygdomsoplevelser, som fx sorg, utryghed, uro, aggressivitet, arbejdsevne og følelser i familien.

Trin 1 SSH	Trin 2 SSA	Sygeplejersker
<p>Misbrugsindsats Indsatser i forbindelse med misbrugsindsatser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte i at mestre hverdagen varetages af SSH efter serviceloven 	<p>Misbrugsindsats Indsatser i forbindelse med misbrugsindsatser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte i at mestre hverdagen varetages af SSA efter serviceloven 	<p>Misbrugsindsats Indsatser i forbindelse med misbrugsindsatser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte i medicinsk misbrugsbehandling • Støtte til at mestre hverdagen i den aktuelle misbrugsbehandling (afrusning, vurdering af medicinsk behandling, observation) • Råde og vejlede i mulige sociale indsatser
	<p>Psykiatrisk sygepleje Indsatser i forbindelse med psykiatrisk sygepleje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte, råde og vejlede borgerer og pårørende så hverdagen kan fungere • Støtte, råde og vejlede de faggrupper, der i øvrigt kommer i 	<p>Psykiatrisk sygepleje Indsatser i forbindelse med psykiatrisk sygepleje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte, råde og vejlede borgere og pårørende så hverdagen kan fungere • Støtte, råde og vejlede de faggrupper, der i øvrigt kommer i hjemmet • Samarbejde med det øvrige

	<p>hjemmet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med det øvrige sundhedsvæsen, f.eks. læge, distriktpsychiatri m.fl. • Støtte i at strukturere hverdagen varetages af SSA efter serviceloven 	<p>sundhedsvæsen, f.eks. læge, socialpsykiatri m.fl.</p>
	<p>Psykisk støtte og pleje Indsatser i forbindelse med psykisk støtte og pleje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte i at strukturere hverdagen varetages af SSA efter serviceloven 	<p>Psykisk støtte og pleje Indsatser i forbindelse med psykisk støtte og pleje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støtte med henblik på at borgeren kan genvinde sin egenomsorgsevne. (Gælder borgere i akut sorg eller krise, som i forbindelse med livskriser eller særlige sociale problemer har vanskeligt ved eller ude af stand til at fastholde funktions- og egenomsorgsevne)

Indsats 7 - Respiration og cirkulation

Respiration og cirkulation

Indsatser relateret til patientens respirations og cirkulationsproblemer.

Trin 1 SSH	Trin 2 SSA	Sygeplejersker
<p>Generelt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observerer borgeren med hjerte- og kredsløbsbesvær • Observerer borgeren med 	<p>Generelt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observerer borgeren med hjerte- og kredsløbsbesvær • Observerer borgeren med 	<p>Generelt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observerer borgeren med hjerte- og kredsløbsbesvær • Observerer borgeren med

<p>nedsat og forhøjet temperatur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yde førstehjælp svarende til den enkelte medarbejders kompetence • Måle temperatur. • Hjælpe borgeren med hensigtsmæssig væskeindtagelse 	<p>nedsat og forhøjet temperatur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yde førstehjælp svarende til den enkelte medarbejders kompetence • Måle temperatur • vejlede i og hjælpe borgeren med hensigtsmæssig væskeindtagelse • Forebygge komplikationer i forbindelse med såvel nedsat som forhøjet temperatur 	<p>nedsat og forhøjet temperatur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yde førstehjælp svarende til den enkelte medarbejders kompetence • Måle temperatur • vejlede i og hjælpe borgeren med hensigtsmæssig væskeindtagelse • Forebygge komplikationer i forbindelse med såvel nedsat som forhøjet temperatur
<p>Respirationsbehandling Indsatser i forbindelse med respirationsbehandling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjælpe med PEP-maske • Lejre borgeren hensigtsmæssigt • Rengøre apparatur og tilbehør 	<p>Respirationsbehandling Indsatser i forbindelse med respirationsbehandling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ændre ilt-doseringen efter læge-ordination • Hjælpe med PEP-maske • Varetage C-PAP efter oplæring af respirationscentret • Sikre den rette iltbehandling • Lejre borgeren hensigtsmæssigt • Vejlede i åndedrætsøvelser • Observere ifm. behandlingen • Rengøre apparatur og tilbehør • Sikre at apparatur og tilbehør fungerer 	<p>Respirationsbehandling Indsatser i forbindelse med respirationsbehandling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vejlede i og hjælpe borgeren med hensigtsmæssig påklædning • Etablere ilt efter lægeordination • Råde og vejlede borgeren og andre i forbindelse med etablering af ilt • Ændre ilt-doseringen efter lægeordination • Hjælpe med PEP-maske • Varetage C-PAP efter oplæring af respirationscentret • Sikre den rette iltbehandling • Lejre borgeren hensigtsmæssigt • Vejlede i åndedrætsøvelser

		<ul style="list-style-type: none"> • Pleje af tracheostomi • Suge trachea, mund og svælg • Observere ifm. behandlingen • Rengøre apparatur og tilbehør • Sikre at apparatur og tilbehør fungerer
Kompressionsbehandling	<p>Kompressionsbehandling Indsatser i forbindelse med kompressionsbehandling- anlæggelse af komprimerende behandling.</p> <p>Efter sygeplejersken har iværksat kompressionsbehandling kan der i særlige tilfælde gives en borgerrettet videredelegation til SSA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anlægge kort og langstrækskompressionsbind, og herunder foretage de nødvendige observationer • Foretage hudpleje • Råde og vejlede borger og pårørende i betydningen af behandlingen • Sikre at kompressionsbind bliver vasket x 2 ugtl. 	<p>Kompressionsbehandling Indsatser i forbindelse med kompressionsbehandling- anlæggelse af komprimerende behandling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte kompressionsbehandling • Anlægge kompressionsbind, og herunder foretage de nødvendige observationer • Foretage hudpleje • Råde og vejlede borger og pårørende i betydningen af behandlingen • Sikre at kompressionsbind bliver vasket x 2 ugtl.
Indsatser i forbindelse med kompressionsbehandling - hjælp til kompressionsbehandling.	Indsatser i forbindelse med kompressionsbehandling - hjælp til kompressionsbehandling.	Indsatser i forbindelse med kompressionsbehandling - hjælp til kompressionsbehandling.

<ul style="list-style-type: none"> • Hjælpe borgeren med at tage kompressionsstrømpe/behandlingsstrømpe på og herunder foretage de nødvendige observationer • Råde og vejlede borger og pårørende i betydningen af behandlingen • Foretage hudpleje • Sikre at strømperne bliver vasket dagligt • Sikre at strømperne fornyes x 1 årligt der hvor borgeren ikke selv kan tage ansvar for at få det gjort 	<ul style="list-style-type: none"> • Hjælpe borgeren med at tage kompressionsstrømpe/behandlingsstrømpe på, og herunder foretage de nødvendige observationer • Råde og vejlede borger og pårørende i betydningen af behandlingen • Foretage hudpleje • Sikre at strømperne bliver vasket dagligt • Sikre at strømperne fornyes x 1 årligt der hvor borgeren ikke selv kan tage ansvar for at få det gjort 	<ul style="list-style-type: none"> • Hjælpe borgeren med at tage kompressionsstrømpe/behandlingsstrømpe på, og herunder foretage de nødvendige observationer • Råde og vejlede borger og pårørende i betydningen af behandlingen • Foretage hudpleje • Sikre at strømperne bliver vasket dagligt • Sikre at strømperne fornyes x 1 årligt der hvor borgeren ikke selv kan tage ansvar for at få det gjort
	<p>Cirkulationsbehandling Indsatser i forbindelse med cirkulationsbehandling - BT og puls måling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udføre målingen/undersøgelsen • Handle på resultatet af målingen/undersøgelsen (borgeren, lægen, sygehus eller andre samarbejdspartnere får svar på målinger og undersøgelser, der er foretaget) • vejlede borgeren/pårørende eller øvrige faggrupper i selv at foretage dele af eller hele målingen/under- 	<p>Cirkulationsbehandling Indsatser i forbindelse med cirkulationsbehandling - BT og puls måling.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udføre målingen /undersøgelsen • Handle på resultatet af målingen/undersøgelsen (borgeren, lægen, sygehus eller andre samarbejdspartnere får svar på målinger og undersøgelser, der er foretaget) • Vejlede borgeren/pårørende eller øvrige faggrupper i selv at foretage dele af eller hele målingen/under-

	søgelsen.	søgelsen
--	-----------	----------

Indsats 8 – Seksualitet

Seksualitet

Indsatser relateret til fx samlivs problemer som følge af sygdom eller lægemidler.

Trin 2 SSA	Sygeplejersker
Råde og vejlede Borgeren/pårørende i at afhjælpe seksualitetsproblemer som følge af sygdom	Råde og vejlede Borgeren/pårørende i at afhjælpe seksualitetsproblemer som følge af sygdom

Indsats 9 - Smerte og sanseindtryk

Smerte og sanseindtryk

Indsatser relateret til smerte og sanser.

Trin 2 SSA	Sygeplejersker
Sanser Indsatser i forbindelse med sanser. <ul style="list-style-type: none"> • Isætte glasøje • Rengøre glasøje • Soignerer øjenhulen og huden omkring glasøjet • Støtte og vejlede borgerer med glasøje 	Sanser Indsatser i forbindelse med sanser. <ul style="list-style-type: none"> • Isætte glasøje • Rengøre glasøje • Soignerer øjenhulen og huden omkring glasøjet • Støtte og vejlede borgerer med glasøje
Indsatser i forbindelse med smerteudredning og lindring Indsatsen for SSA ligger under indsats 13.	Indsatser i forbindelse med smerteudredning og lindring. <ul style="list-style-type: none"> • Udrede smerter (f.eks. VAS-score) • Behandle smerter (se også medicinindsatserne)

	<ul style="list-style-type: none"> • Råde og vejlede borgere og pårørende i smertebehandling og smertelindring • Råde og vejlede øvrige faggrupper i at varetage smertebehandling og smertelindring • Observere smerter • Følge op på smerteudredningen • Yde psykisk pleje og omsorg • Iværksætte smertelindrende foranstaltninger ud over de medikamentelle
--	---

Indsats 10 - Søvn og hvile

Søvn og hvile

Indsatser relateret til søvn- og hvile problemer

Trin 2 SSA	Sygeplejersker
Indsatser i forbindelse med søvn og hvile. <ul style="list-style-type: none"> • Observere og vurdere døgnrytmen og andre faktorer, der påvirker søvn og hvile 	Indsatser i forbindelse med søvn og hvile. <ul style="list-style-type: none"> • Observere og vurdere døgnrytmen og andre faktorer, der påvirker søvn og hvile

Indsats 11 - Viden og udvikling

Viden og udvikling

Indsatser relateret til fx behov for information eller undervisning, helbredsopfattelse, sygdomsindsigt, hukommelse, kognitive problemer, forebyggelse og egenomsorg.

Trin 2 SSA	Sygeplejersker
Indsatser i forbindelse med palliation. <ul style="list-style-type: none"> • Varetager den fysiske, den psykiske og den sociale pleje og omsorg. 	Indsatser i forbindelse med palliation. Varetage koordinationen som tovholder for den sygeplejefaglige

<ul style="list-style-type: none"> • Inddrage og samarbejde med borgerens netværk. • Inddrage relevante støtteforanstaltninger, f.eks. vågetjenesten i samarbejde med den sygeplejerske, der er kontaktperson 	<p>del af det palliative forløb.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordinere pleje- og behandlingsforløbet mellem det nære sundhedsvæsen og sygehussektoren • Orienterer egen læge om forløbet • Varetage den koordinerende indsats i pleje- og behandlingsforløbet i eget hjem. (Sygeplejersker i det nære sundhedsvæsen udgør sammen med egen læge behandlerteamet omkring borgeren og pårørende) • Varetage den fysiske, den psykiske og den sociale pleje og omsorg • Vurderer ændringer i plejebehovet • Planlægge justeringer af den palliative behandling i samarbejde med egen læge og evt. i samarbejde med Det Palliative Team • Koordinere og iværksætte den indsats og behandling, der er opstartet i sygehusregi i samarbejde med egen læge • Følge op på iværksatte indsatser • Rådgive borger og pårørende om mulighed for plejevederlag, hospice m.m. • Inddrage og samarbejde med borgerens netværk • Råde og vejlede øvrige faggrupper til at varetage terminal pleje • Foretage opfølgende besøg hos pårørende efter afslutning af det terminale forløb • Inddrage relevante støtteforanstaltninger, f.eks. Vågetjenesten
<p>Indsatser i forbindelse med hukommelsessvækkede.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pleje , omsorg og støtte til at strukturere hverdagen til hukommelsessvækkede 	<p>Indsatser i forbindelse med hukommelsessvækkede.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pleje, omsorg og støtte til at strukturere hverdagen til hukommelsessvækkede

varetages af SSA efter serviceloven.	Demens- og Hjerneskadekoordinatoren: <ul style="list-style-type: none"> • Forundersøgelser til demens udredning og opfølgning
Indsatser i forbindelse med kognitiv kompensation. <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med Demens- og Hjerneskadekoordinatoren mhp. at støtte borgeren i at skabe struktur på hverdagen 	Indsatser i forbindelse med kognitiv kompensation. <ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med Demens- og Hjerneskadekoordinatoren mhp. at støtte borgeren i at skabe struktur på hverdagen
Indsatser i forbindelse med sundhedspædagogik. <ul style="list-style-type: none"> • Instruere, råde og vejlede borgere og pårørende, der skal oplæres i konkrete sygeplejeindsatser 	Indsatser i forbindelse med sundhedspædagogik. <ul style="list-style-type: none"> • Instruere, råde og vejlede borgere og pårørende, der skal oplæres i konkrete sygeplejeindsatser
Indsatser i forbindelse med sundhedsfremme og forebyggelse. <ul style="list-style-type: none"> • Yde sygeplejefaglig sparring, rådgivning og bistand • Sikre at borgeren har forstået og kan handle ud fra de informationer, pågældende har fået • Være borgeren behjælpelig med at udfylde evt. skemaer til brug for undersøgelser og behandlinger, såfremt borgeren ikke har et netværk, der kan varetage dette 	Indsatser i forbindelse med sundhedsfremme og forebyggelse. <ul style="list-style-type: none"> • Yde sygeplejefaglig sparring, rådgivning og bistand • Sikre at borgeren har forstået og kan handle ud fra de informationer, pågældende har fået • Være borgeren behjælpelig med at udfylde evt. skemaer til brug for undersøgelser og behandlinger, såfremt borgeren ikke har et netværk, der kan varetage dette • Faldforebyggelse. • Varetage triagemøder

Indsats 12 - Udskillelse af affaldsstoffer

Udskillelse af affaldsstoffer

Indsatser relateret til udskillelse af affaldsstoffer.

Trin 1 SSH	Trin 2 SSA	Sygeplejersker
Stomi Indsatser i	Stomi Indsatser i	Stomi Indsatser i forbindelse

forbindelse med pladeskift ved stomi. <ul style="list-style-type: none"> • Observerer borgere med stomi • Skifte stomiplade • Soignere omkring stomi • Udføre hudpleje efter behov 	forbindelse med pladeskift ved stomi. <ul style="list-style-type: none"> • Observerer borgere med stomi • Skifte stomiplade • Soignere omkring stomi • Udføre hudpleje efter behov 	med pladeskift ved stomi. <ul style="list-style-type: none"> • Observerer borgere med stomi • Skifte stomiplade • Soignere omkring stomi • Udføre hudpleje efter behov
Indsatser i forbindelse med skift af stomipose. OBS! Når SSH foretager skift af stomipose er det en indsats efter Serviceloven.	Indsatser i forbindelse med skift af stomipose. OBS! Når SSA foretager skift af stomipose er det en indsats efter Serviceloven.	Indsatser i forbindelse med skift af stomipose. <ul style="list-style-type: none"> • Skifte stomipose
		Nefrostomikateter Indsatser i forbindelse med forbindskift ved nefrostomikateter. <ul style="list-style-type: none"> • Varetage steril forbindskift ved nefrostomikateter • Observere indstikssted og hus • Skylle nefrostomikateter
Urinvejsinfektion Indsatser i forbindelse med behandling af urinvejsinfektion-urinprøve. <ul style="list-style-type: none"> • Tage urin fra til undersøgelse • Stixe urinen 	Urinvejsinfektion Indsatser i forbindelse med behandling af urinvejsinfektion-urinprøve. <ul style="list-style-type: none"> • Tage urin fra til undersøge lse • Stixe urinen 	Urinvejsinfektion Indsatser i forbindelse med behandling af urinvejsinfektion-urinprøve. <ul style="list-style-type: none"> • Tage urin fra til undersøgelse • Stixe urinen
		Udredning af inkontinens Indsatser i forbindelse

		<p>med udredning af inkontinens.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udrede borger med inkontinens • Oplære og vejlede i blæretømning, bækkenbunds-træning og toiletvaner • Vurdere behov for inkontinenshjælpemidler • Instruere i korrekt brug af inkontinens hjælpemidler
<p>Katetre, dræn, SIK Indsatser i forbindelse med katetre og dræn, observationer og pleje af katetre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skifte plaster og forbindelse ved topkateter 	<p>Katetre, dræn, SIK Indsatser i forbindelse med katetre og dræn, observationer og pleje af katetre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skifte plaster og forbindelse ved topkateter • Tjekke ballon • Skifte kateterventil og prop • Observere 	<p>Katetre, dræn, SIK Indsatser i forbindelse med katetre og dræn, observationer og pleje af katetre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skifte plastre og forbindelse ved topkatete • Tjekke ballon. • Skifte kateterventil og prop • Observere
		<p>Indsatser i forbindelse med katetre og dræn, observationer og pleje af dræn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observere dræn • Tømme dræn • Skylle drænet • Skifte forbindelse ved drænet • Soignere ved drænet
		<p>Dialyse Indsatser i forbindelse med dialyse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klargøre apparatur • Tilslutte apparatur • Koble apparatur fra • Afslutte dialysen • Råde og vejlede Borger og pårørende i at

		udføre peritoneal-dialyse eller dele heraf •
Mave- og tarmproblemer Indsatser i forbindelse med behandling af mave-og tarmproblemer. <ul style="list-style-type: none"> • Vejlede i kost- og væskeindtag • Tage afføring fra til undersøgelse 	Mave- og tarmproblemer Indsatser i forbindelse med behandling af mave-og tarmproblemer. <ul style="list-style-type: none"> • Vejlede i kost-og væskeindtag • Give lavement (klyx) • Tage afføring fra til undersøgelse. 	Mave- og tarmproblemer Indsatser i forbindelse med behandling af mave- og tarmproblemer. <ul style="list-style-type: none"> • Vejlede i kost-og væskeindtag • Give lavement (klyx) • Tage afføring fra til undersøgelse • Vejlede i brugen af laxantia ved kompliceret obstipation
Væske Føre væskeskema.	Væske Indsatser i forbindelse med væske- og vandladningsskema. <ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte og føre væske-og vandladningsskema herunder beregne ind- og udgift 	Væske Indsatser i forbindelse med væske- og vandladningsskema. <ul style="list-style-type: none"> • Iværksætte og føre væske-og vandladningsskema herunder beregne ind- og udgift

Indsats 13 - Medicinhåndtering

Medicinhåndtering

Indsatser relateret til medicinhåndtering, herunder observation, bivirkning, medicinadministration og medicindosering.

Trin 1 SSH	Trin 2 SSA	Sygeplejersker
	Dispensering	Dispensering

	<p>Indsatser i forbindelse med dosisdispensering - etablering af dosisdispensering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forberede dosisdispensering • Igangsætte dosisdispensering hos borgeren • Dokumentere ordination (medicinliste) • Følge op på medicinsk behandling 	<p>Indsatser i forbindelse med dosisdispensering - etablering af dosisdispensering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forberede dosisdispensering • Igangsætte dosisdispensering hos borgeren. • Dokumentere ordination (medicinliste). • Følge op på medicinsk behandling.
	<p>Indsatser i forbindelse med dosisdispensering - ajourføring af medicinskema.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajourføre medicinliste • Følge op på medicinsk behandling 	<p>Indsatser i forbindelse med dosisdispensering - ajourføring af medicinskema.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajourføre medicinliste • Følge op på medicinsk behandling
	<p>Indsatser i forbindelse med dispensering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modtage ordination • Dispensere medicin • Bestille medicin • Ajourføre medicinskema • Observere virkning og evt. bivirkninger 	<p>Indsatser i forbindelse med dispensering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modtage ordination • Dispensere medicin • Bestille medicin • Ajourføre medicinskema <p>Observere virkning og evt. bivirkninger</p>
		<p>I.V. medicin</p> <p>Indsatser i forbindelse med I.V. medicin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Give i.v. medicin, væske, ernæring gennem anlagt

		indgang <ul style="list-style-type: none"> • Anlægge venflon (Sundheds- og Akuthuset) • Sikre at i.v.- adgang fungerer • Observere, pleje og foretage forbindskift omkring indstiksteder • Observere virkning og bivirkning
Medicin-administration Indsatser i forbindelse med medicin-administration - hjælp til indtagelse af medicin. <ul style="list-style-type: none"> • Være ansvarlig for, at borgeren indtager den doserede medicin korrekt og rettidigt • Hjælpe borgeren med <ul style="list-style-type: none"> - indtagelse af doseret medicin - Inhalations-medicin - Næsespray/næse dråber - Påsmøre receptpligtige præparater - Øjensalve /øjendråber - Suppositorier /vagitorier - Påsætte medicinsk plaster 	Medicin-administration Indsatser i forbindelse med medicin-administration - hjælp til indtagelse af medicin. <ul style="list-style-type: none"> • Være ansvarlig for, at borgeren indtager den doserede medicin korrekt og rettidigt • Hjælpe borgeren med <ul style="list-style-type: none"> - indtagelse af doseret medicin - Inhalations-medicin. - Næsespray/næse dråber - Påsmøre receptpligtige præparater - Øjensalve /øjendråber - Suppositorier /vagitorier - Påsætte medicinsk plaster - give laxarttia 	Medicin-administration Indsatser i forbindelse med medicin-administration - hjælp til indtagelse af medicin. <ul style="list-style-type: none"> • Være ansvarlig for, at borgeren indtager den doserede medicin korrekt og rettidigt • Hjælpe borgeren med <ul style="list-style-type: none"> - indtagelse af doseret medicin - Inhalations-medicin. - Næsespray/næse dråber - Påsmøre receptpligtige præparater - Øjensalve /øjendråber - Suppositorier /vagitorier - Påsætte medicinsk plaster - give laxarttia

<ul style="list-style-type: none"> • Rapportere til sygeplejerske /SSA ved afvigelse fra korrekt indtagelse • Give PN medicin jf. instruks for medicin håndtering 	<ul style="list-style-type: none"> - Give PN medicin efter instruks for medicin håndtering 	<ul style="list-style-type: none"> - Give PN medicin efter instruks for medicin håndtering
	<p>Injektion s.c. og i.m Indsatser i forbindelse med medicinadministration - injektion s.c. og i.m.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Injicere subcutan. • Behandle et allergisk shock med Adrenalin jf. Sundhedsstyrelsens retningslinjer • Observere virkning og bivirkning 	<p>Injektion s.c. og i.m Indsatser i forbindelse med medicinadministration - injektion s.c. og i.m.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Injicere subcutan og intramuskulær. • Behandle et allergisk shock med Adrenalin jf. Sundhedsstyrelsens retningslinjer • Anlægge subcutan kanyle • Observere virkning og bivirkning
<p>Indsatser i forbindelse med medicinadministration - øjendrypning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dryppe øjne • Øjensalve 	<p>Indsatser i forbindelse med medicinadministration -øjendrypning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dryppe øjne hos den nyopererede borger, hvor sygeplejersken minimum de første 3 dage varetager drypningen x 1 i døgnet • Dryppe øjne og påføre øjensalve efter ordination • Observere virkning og bivirkning 	<p>Indsatser i forbindelse med medicinadministration -øjendrypning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dryppe øjne hos den nyopererede borger, hvor sygeplejersken minimum de første 3 dage varetager drypningen x 1 i døgnet • Dryppe øjne og påføre øjensalve efter ordination <p>Observere virkning og bivirkning</p>

Indsatser i forbindelse med funktionen at lede/koordinere sygepleje

Sygeplejesker

- Lede, planlægge og evaluere sygeplejeforløbene hos de borgere der har komplekse forløb
- Koordinere de sygeplejeindsatser patienten får af forskellige faggrupper
- Opgaveoverdrage sygeplejeindsatser til hjælpere eller assistenter.
- Følge op på sygeplejeforløbene hos patienten
- Koordinere og følge op på de sygeplejeindsatser, patienten får af forskellige faggrupper i forbindelse med et aflastningsophold
- Inddrage relevante samarbejdspartnere i de observationer, der er foretaget og dermed også de handlinger, der skal iværksættes
- Tage nødvendige administrative initiativer i forhold til de handlinger, der iværksættes
- Medvirke til at sygeplejeindsatsen sker ud fra patient handleplan
- Iværksætte sygepleje i akutte situationer

Indsatser i forbindelse med funktionen at formidle sygepleje

Sygeplejersker

- Ajourføre sig inden for sit arbejdsområde, herunder basere sygeplejen på evidensbaseret viden
- Udvikle og forbedrer kvaliteten og sikkerheden for borgerne, bl.a. gennem dokumentation og kvalitetsudvikling
- Deltage i relevant undervisning og i udviklingsmøder
- Løbende vurderer og kvalitetssikre den sygepleje, der udføres hos alle borgere i Samsø Kommune
- Udvikle egne kompetencer og bidrage reflekteret til udvikling af kompetencerne i sygeplejegruppen
- deltage i udviklingsaktiviteter - herunder udvikle relevante redskaber
- Medvirke til at udvikle og igangsætte sundhedsfremmende og forebyggende aktiviteter til borgere på tværs af ældreområdet og den tværsektorielle organisering
- Medvirker i relevante udviklings- og forskningsarbejde; kommunalt og regionalt

Indsatser i forbindelse med funktionen at udvikle sygepleje

Sygeplejersker

- Formidler faglig viden til borgere, pårørende og samarbejdspartnere for at skabe læring og dermed mulighed for udvikling
- Rådgiver, vejleder og underviser borgere, pårørende og øvrige sundhedsfaglige personalegrupper, herunder elever og studerende
- Henviser borgere til relevante samarbejdspartnere fx sundhedscenteret og de forskellige sundhedsfremmende tilbud i kommunen
- Fungerer som konsulent både generelt og specifikt i relation til den enkelte borger, pårørende og til samarbejdspartnere
- Deltager aktivt med henblik på at bidrage til faglig udvikling og refleksion på personale- eller temamøder
- Medvirker til, at borgere og samarbejdspartnere har de bedst mulige betingelser for at træffe valg og handle